

Коломийський індустріально-педагогічний фаховий коледж

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчальної роботи
 Мороз О.В.
12.09.2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ЕКОНОМІКА АГРАРНОГО
ВИРОБНИЦТВА**

для студентів освітньо-професійного ступеня
«фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою
«Виробництво харчової продукції»
за спеціальністю 015.37
«Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 «Освіта/ Педагогіка»

Коломия 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія та економіка аграрного виробництва» для студентів освітньо-професійного «Виробництво харчової продукції» за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 Освіта/ Педагогіка 2024 р. - 14 с.

Розробники:

Красна В.С – викладач вищої категорії. Викладач економічних дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін

Протокол 1 від 12.09.2024

Голова циклової комісії
«12» вересня 2024 року

Янкевич Н.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
		2 семестр
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	3
	годин	
Загальна кількість аудиторних годин		90
З т.ч.: - лекції;		56
- практичні;		8
- семінарські;		8
- лабораторні.		-
Самостійна робота, год.		18
Курсова робота/проект		-
Форма підсумкового контролю		Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Економічна теорія та економіка аграрного виробництва» розроблено на основі навчальної програми для студентів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції» за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 Освіта/ Педагогіка.

Мета вивчення навчальної дисципліни - сформувати у молодих спеціалістів сучасне економічне мислення, адекватне розуміння сучасних економічних перетворень, що дасть змогу з нових світоглядних, концептуальних позицій усвідомити існуючі та гіпотетичні суперечності життя й використати їх у господарській практиці. Навчити ефективно здійснювати виробничу діяльність, використовуючи методи менеджменту, маркетингу.

Завдання навчальної дисципліни : «Економічна теорія та економіка аграрного виробництва»:

- допомогти студентам зрозуміти трансформаційні процеси в економіці країни, проблеми перехідної економіки;
- зорієнтуватися у виборі ефективного управлінського рішення;
- засвоїти навички раціональної економічної поведінки;
- знання, які студент отримає з даної дисципліни є теоретичною та методологічною базою для подальшої праці у будь-якій сфері;

- розвиток економічної культури, економічного мислення студентів, спрямований на критичний аналіз процесів і результативність діяльності;
- формування умінь самостійно набувати, засвоювати і застосовувати економічні знання, спостерігати і засвоювати економічні явища;
- розширення уявлень про професійну діяльність у сфері економіки, отримання і закріплення навичок обраного профілю.
- розуміння соціально-економічних процесів, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування компетентностей:

- Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання (задачі) у професійній освіті або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук у галузі харчового виробництва та може характеризуватись певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях (1К).
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК08).
- Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері (СК06).
- Здатність використовувати в професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук у галузі аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій(СК07).
- Знати основи фундаментальних і прикладних наук у галузі аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності (РН06).
- Обирати і застосовувати методи для вирішення типових спеціалізованих завдань у галузі харчових технологій, а також необхідне устаткування та інструменти (РН13).
- Використовувати технічну термінологію в галузі харчових технологій. (РН15).
- Аналізувати економічні показники та робити висновки щодо покращення результатів діяльності підприємств харчування.(РН19).

Очікувані результати навчання.

знати:

- сутність економіки, її вплив на виробництво і суспільство загалом;
- методи державного регулювання виробництва;
- вплив конкуренції у сфері харчового виробництва;
- застосовувати маркетингове управління;
- скласти бізнес-план;
- покладати цілі підприємницької діяльності;
- встановлювати ціну на продукцію, визначати вартість та собівартість;
- поняття про системи господарювання;

- сутність ринку і його структуру;
- поняття про ціну, попит і пропозицію;
- поняття про підприємництво;
- соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

Вміти:

- визначати собівартість;
- визначати вид і систему заробітної плати;
- правильно організовувати роботу персоналу у сфері харчового виробництва;
- приймати обґрунтовані рішення;
- працювати в команді;
- виявляти ініціативу та підприємливість.
- визначати вид заробітної плати;
- нараховувати зарплату;
- порівнювати проблеми різних країн світу і їх вплив на економіку;
- визначати попит і пропозицію на ринку;
- встановлювати вартість;
- розуміти вплив ВВП і ВВП на економіку країни.

3. Програма навчальної дисципліни.

Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції.

Тема 2. Ринок.

Тема 3. Загальні засади економічного розвитку.

Тема 4. Об'єктивні основи функціонування виробництва.

Тема 5. Економічний розвиток підприємств харчової промисловості.

Тема 6. Менеджмент та маркетинг.

Тема 7. Україна у світовому господарстві.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділів, тем	Всього	Лекції	Семинар	Практичні	Самостійні
1.	Економічна теорія: предмет, метод, функції	12	6	2	-	4
2.	Ринок.	16	10	2	2	2
3.	Загальні засади економічного розвитку.	12	8	-	2	2
4.	Об'єктивні основи функціонування виробництва.	8	4	-	2	2
5.	Економічний	12	8	2	-	2

	розвиток підприємств харчової промисловості.					
6.	Менеджмент та маркетинг.	22	14	-	2	6
7.	Україна у світовому господарстві.	8	6	2	-	-
	Всього	90	56	8	8	18

5. Теми лекційних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Розділ I. Економічна теорія.	
1.	Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції. Лекція 1. Предмет і метод дослідження економічної теорії. Лекція 2. Товар та його властивості. Лекція 3. Необхідність та сутність грошей.	6 2 2 2
2.	Тема 2. Ринок. Лекція 4. Сутність і структура ринку. Лекція 5. Інфраструктура ринку. Лекція 6. Попит і пропозиція на ринку. Лекція 7. Підприємництво. Лекція 8. Робоча сила і заробітна плата.	10 2 2 2 2 2
3.	Тема 3. Загальні засади економічного розвитку. Лекція 9. Національний дохід. Лекція 10. Фінансова система. Лекція 11. Зайнятність. Закон Оукена. Лекція 12. Порівняльна характеристика глобальних проблем сучасності різних країн світу та їх вплив на економіку.	8 2 2 2 2
	Розділ II. Економіка і організація харчового виробництва.	
4.	Тема 4. Об'єктивні основи функціонування виробництва. Лекція 13. Виробництво. Фактори виробництва. Лекція 14. Суть натурального і товарного виробництва.	4 2 2
5.	Тема 5. Економічний розвиток підприємств харчової промисловості. Лекція 15. Проблеми економічного розвитку підприємств	8 2

	харчової промисловості. Лекція 16. Поняття собівартості продукції харчової промисловості.	2
	Лекція 17. Організаційно-економічна характеристика харчових виробництв.	2
	Лекція 18. Характеристика галузей, що входять до харчового виробництва.	2
6.	Тема 6. Менеджмент і маркетинг. Лекція 19. Суть і значення менеджменту у харчовому виробництві. Лекція 20. Суть та основні функції конкуренції в харчовій промисловості. Лекція 21. Маркетинг у харчовій промисловості. Лекція 22. Бізнес-план. Управління, як система та управлінські рішення. Лекція 23. Сутність і організація заробітної плати на харчових підприємствах. Лекція 24. Сутність витрат виробництва та їх види в харчовій промисловості. Лекція 25. Прибуток, його норма і напрями використання.	14 2 2 2 2 2 2 2
7.	Тема 7. Україна в системі світового господарства. Лекція 26. Податки, як державний дохід. Лекція 27. Україна в системі світового господарства. Лекція 28. Сутність та методи державного регулювання.	6 2 2 2
	Всього	56

Теми консультацій (Заочне відділення)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Розділ І. Економічна теорія.	
1.	Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції Тема 1. Товар та його властивості. Тема 2. Робоча сила і заробітна плата.	4 2 2
2.	Тема 2. Загальні засади економічного розвитку. Тема 3. Фінансова система.	2 2
	Розділ ІІ. Економіка і організація харчового виробництва.	
3.	Тема 3. Економічний розвиток підприємств харчової промисловості. Тема 4. Організаційно-економічна характеристика харчових виробництв. Тема 5. Поняття собівартості продукції харчової промисловості.	3 2 1
	Всього	9

Теми лекційних занять (Заочне відділення)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ І. Економічна теорія.		
1.	Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції. Лекція 1. Предмет і метод дослідження економічної теорії. Лекція 2. Підприємництво.	4 2 2
2.	Тема 2. Загальні засади економічного розвитку. Лекція 3. Національний дохід. Лекція 4. Зайнятість. Закон Оукена.	4 2 2
Розділ ІІ. Економіка і організація харчового виробництва.		
3.	Тема 3. Економічний розвиток підприємств харчової промисловості. Лекція 5. Проблеми економічного розвитку підприємств харчової промисловості. Лекція 6. Характеристика галузей, що входять до харчового виробництва.	4 2 2
	Всього	12

6. Теми практичних занять.

№	Назва теми	К-ь годин
1.	Тема 2. Ринок Лекція 7. Підприємництво. Практична робота №1. 1. Проаналізуйте й охарактеризуйте основні риси кожного виду підприємств. Заповніть таблицю. (Роздатковий матеріал) 2. Якого розміру, на ваш погляд, має бути підприємство харчового господарства? Обґрунтуйте відповідь. 3. Порівняйте різні організаційно-правові форми підприємства. Поясніть, яка більш приваблива для вас. Заповніть таблицю.	2
2.	Тема 3. Загальні засади економічного розвитку. Лекція 12. Порівняльна характеристика глобальних проблем сучасності різних країн світу та їх вплив на економіку. Практична робота №2 Зробіть порівняльну характеристику глобальних проблем сучасності України і будь-якої іншої країни світу та їх вплив на економіку.	2

3.	<p>Тема 4. Об'єктивні основи функціонування виробництва. Лекція 13. Виробництво. Фактори виробництва. Практична робота №3 Робота з картками. Метод «Джигсоу». (Роздатковий матеріал). Студенти групи об'єднуються в п'ять груп по рівній кількості студентів. Представнику кожної групи присвоюється свій номер від 1 до 5. Завдання складаються із запитань, кількість яких відповідає кількості студентів у групі. Потім студенти з однаковими номерами збираються разом і вивчають матеріали до свого питання. Для обговорення відповіді їм надається 7 хв. Коли групи завершать роботи, їх учасники розходяться по своїх основних групах і навчають своїх одногрупників (для цього їм надається 10 хв. По закінченні вивчення починається обговорення</p>	2
4.	<p>Тема 6. Менеджмент і маркетинг. Лекція 19. Суть і значення менеджменту у харчовому виробництві. Практична робота №4 Уявіть, що ви є власником будь-якого підприємства. Для того, щоб бізнес процвітав на сучасному етапі ринкової економіки необхідно виконати такі умови...(Роздатковий матеріал). На основі даного матеріалу розробіть свій бізнес-план підприємства своєї мрії. Розробіть проект реклами відповідно до свого бізнес-плану.</p>	2
Всього		8

7. Теми семінарських занять.

№	Назва теми	К-ь годин
1.	<p>Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції. Узагальнити та систематизувати матеріали з тем; повторити основні терміни; розвивати в студентів уміння аналізувати і систематизувати матеріал, робити висновки та узагальнення, вміти виділяти головне і другорядне. Перевірка знань студентів включає такі теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і метод дослідження економічної теорії. 2. Етапи розвитку економічної теорії. 3. Потреби та їх роль. 4. Виробництво. Фактори виробництва. 5. Економічний прогрес та НТР. 6. Товар та його властивості. 7. Необхідність та сутність грошей. 	2

	8. Інфляція.	
2.	Тема 2. Ринок. Розвивати уміння студентів застосовувати свої знання на практиці, навчити будувати графіки попиту і пропозиції на різні види товарів. Перевірка знань студентів включає теми: 1. Сутність і структура ринку. 2. Попит і пропозиція на ринку. 3. Монополія і конкуренція. 4. Підприємництво. 5. Ціна і прибуток. 6. Робоча сила і заробітна плата.	2
3.	Тема 5. Економічний розвиток підприємств харчової промисловості. Лекція 15. Проблеми економічного розвитку підприємств харчової промисловості.(Визначити проблеми підприємств харчової промисловості, що на даний час існують в Україні).	2
4.	Тема 7. Україна у світовому господарстві. Україна в системі світового господарства.	2
	Всього	8

8. Самостійна робота

№	Назва теми	К-ь годин
1.	Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції. 1.1.Економічний прогрес та НТР. 1.2.Інфляція.	4 2 2
2.	Тема 2. Ринок. 2.1.Монополія і її види.	2 2
3.	Тема 3. Загальні засади економічного розвитку. 3.1.Сучасна економічна система.	2 2
4.	Тема 4. Об'єктивні основи функціонування виробництва. 4.1.Форми організації суспільного виробництва.	2 2
5.	Тема 5. Економічний розвиток підприємств харчової промисловості. 5.1. Методика складання нормативних калькуляцій.	2 2
6.	Тема 6. Менеджмент та маркетинг. 6.1. Права, обов'язки, відповідальність менеджера. 6.2. Методи визначення якості харчової сировини. 6.3. Витрати виробництва в короткотерміновому і довготерміновому періодах.	6 2 2 2
	Всього	18

9. Методи контролю.

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Економічна теорія та економіка аграрного виробництва» використовуються наступні види контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка.
3. Стандартизований контроль.
4. Практичні заняття.
5. Тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Економічна теорія та економіка аграрного виробництва» - екзамен.

Контрольні питання

1. Перечисліть економічні закони та економічні теорії.
2. Фактори виробництва.
3. Основні види виробництва.
4. Види інфляції.
5. Необхідність та сутність грошей.
6. Види грошей.
7. Споживча і мінова вартість товару.
8. Економічний прогрес - це...
9. Науково-технічна революція.
10. Товар-це...
11. Види ринку.
12. Структура ринку.
13. Попит. Закон попиту. Крива попиту.
14. Пропозиція. Закон пропозиції. Крива пропозиції.
15. Ринкова рівновага.
16. Конкуренція - це...
17. Види монополії.
18. Види конкуренції.
19. Види зарплати.
20. Капітал - це...
21. Фінансова система - це...
22. Види фінансової системи.
23. Національний дохід - це...
24. Види доходів.
25. Зайнятість і її види.
26. Види безробіття.
27. Собівартість продукції харчової промисловості.
28. Менеджер і його роль в управлінні.
29. Характеристика хлібо-булочної галузі.
30. Виробництво - основа життєдіяльності суспільства.
31. Олійно-жирова промисловість.

32. Поняття та предмет менеджменту.
33. Суть та види монополії.
34. Функції менеджменту.
35. Макаронна промисловість.
36. Значення маркетингу у підприємницькій діяльності.
- 37 . Методика складання нормативних калькуляцій.
- 38 .Сутність і організація заробітної плати.
- 39 .Суть, зміст, структура бізнес-плану.
- 40 . У правління, як система.
- 41 .Методи визначення якості харчової сировини.
- 42 .Формування ефективної мотивації праці.
- 43 .Яка основна мета підприємця і за яких умов вона може бути досягнута?
- 44 . Перечисліть галузі, що входять до харчової промисловості.

**10. Критерії поточного оцінювання знань та вмінь студента.
Загальні критерії оцінювання студента**

Критерії	Оцінювання за 4- бальною шкалою
<ol style="list-style-type: none"> 1. Глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах. 2. Вміння чітко, лаконічно, логічно, послідовно доповідати і відповідати на поставлені питання. 3. Вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні тестів, задач та практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи 	«відмінно»
<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатні знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах. 2. Вміння аргументовано відповідати на поставлені питання. 3. Вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні тестів, задач та практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи. 	«добре»
<ol style="list-style-type: none"> 1. Слабкі знання навчального матеріалу дисципліни. 2. неточні або недостатньо аргументовані відповіді на поставлені питання з порушенням послідовності їх обґрунтування. 3. Слабке застосування теоретичних положень при 	«задовільно»

розв'язуванні задач, практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи.	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Незнання значної частини навчального матеріалу дисципліни. Незнання основних фундаментальних положень. 2. Суттєві помилки у відповідях на питання. 3. Невміння орієнтуватися при розв'язанні задач, практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи. 	«незадовільно»

11. Методичне забезпечення.

1. Робоча програма з дисципліни «Економічна теорія та економіка аграрного виробництва» для студентів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції» за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 Освіта/ Педагогіка.
2. Конспект лекцій.
3. Пакет завдань по виконанню самостійних робіт.
4. Пакет завдань по виконанню семінарських робіт.
5. Пакет завдань по виконанню практичних занять.
6. Тестові завдання.
7. Екзаменаційні білети.

12.Рекомендована література.

1. Крупська Л.П., Тимченко І.Є., Чорна Т.І. – Економіка, профільний рівень, 10 клас, видавництво «Ранок», 2018 рік(Онлайн бібліотека).
2. Криховець-Хом'як Л.Я. – Економіка. Профільний рівень, 11 клас(Онлайн бібліотека).
- 3.Радіонова І.Ф. – Економіка.Рівень стандарту, академічний рівен. 11 клас. (Онлайн бібліотека).
4. Крупська Л.П., Тимченко І.Є., Чорна Т.І. – Економіка, профільний рівень, 11 клас, видавництво «Ранок», 2018 рік(Онлайн бібліотека).
5. Комарницький І.Ф. – Економічна теорія, Чернівці, 2006 – 334 с.(Онлайн бібліотека).
- 6.Герасимчук В.Г., РозенплентерА.Е. – Економіка та організація виробництва, Київ – 2007 р., 670 с.(Онлайн бібліотека)
7. Мочерний С.В. Основи економічних знань, Видавництво «Академія», Київ-2001 р.

8. Канченко Т.В., Панченко М.П. – Основи економіки, Київ «Вища освіта» - 2003 рік.
9. Базилевич В., Базилевич К, Баластрик. – Макроекономіка, Київ «Знання», 2007 рік.
10. Чухно А.А. «Основи економічної теорії», Київ «Вища школа», 2001 рік.
11. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки і підприємництва, Київ – «Вища школа»